

החקלאות בישראל עבר – הווה – עתיד

אילנה דרור

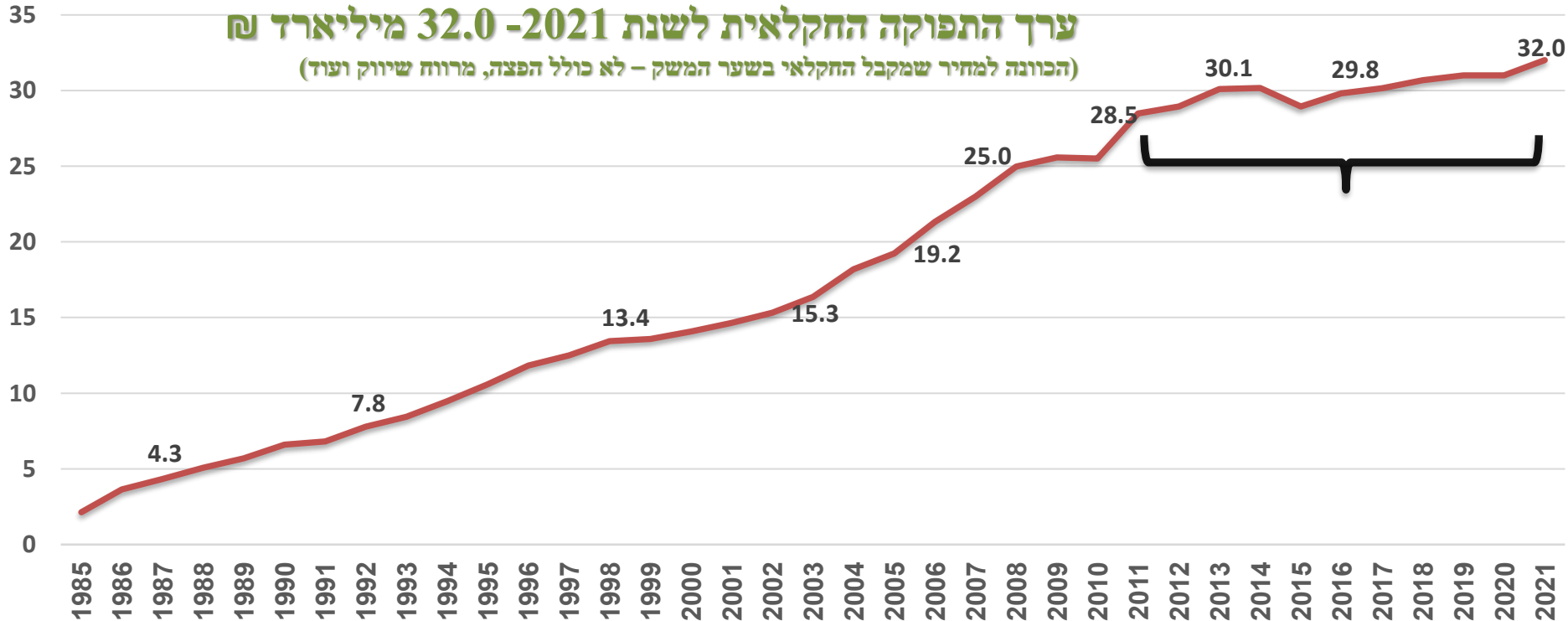
נובמבר 2022

כל הנתונים במצגת נלקחו מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אלא אם נכתב אחרת

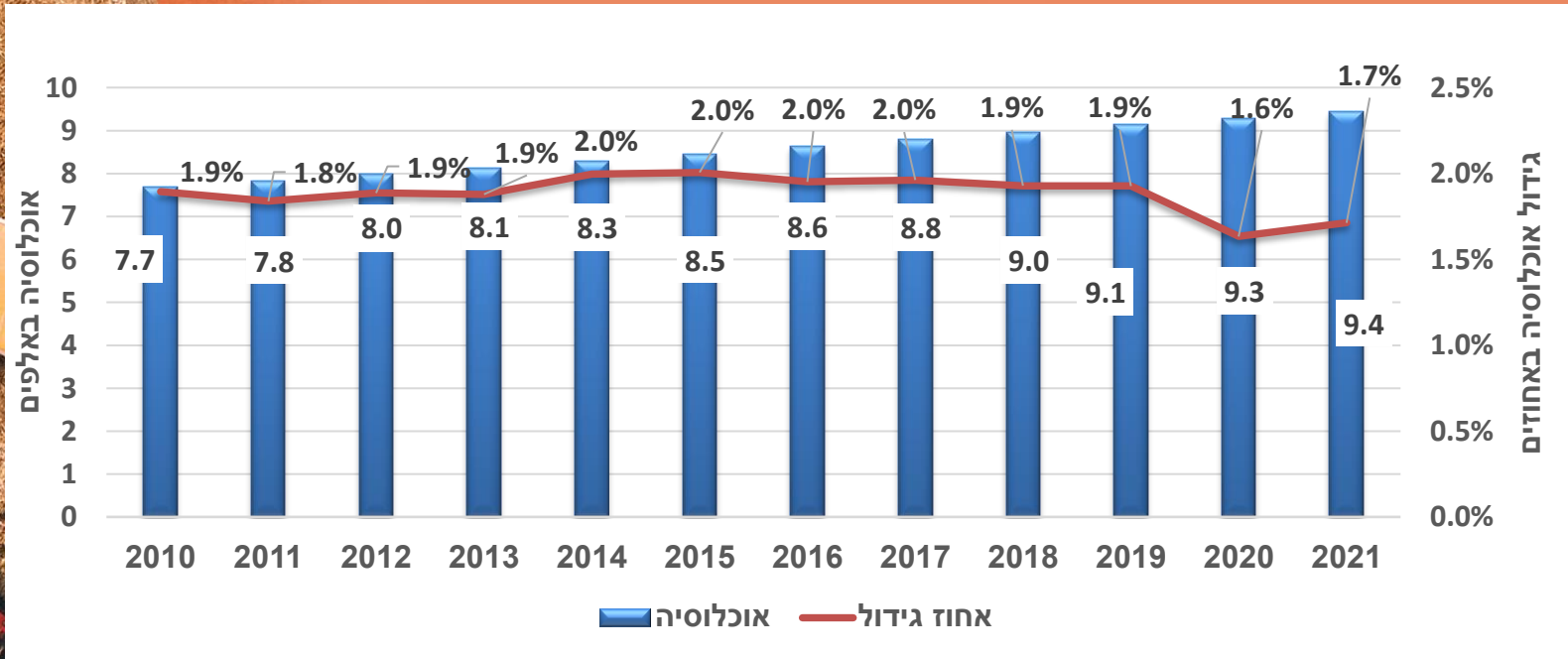
התפוקה החקלאית (נומינלי) - ערך

ערך התפוקה החקלאית לשנת 2021 - 32.0 מיליארד ₪

(הכוונה למחיר שמקבל החקלאי בשער המשק - לא כולל הפצה, מרווח שיווק ועוד)

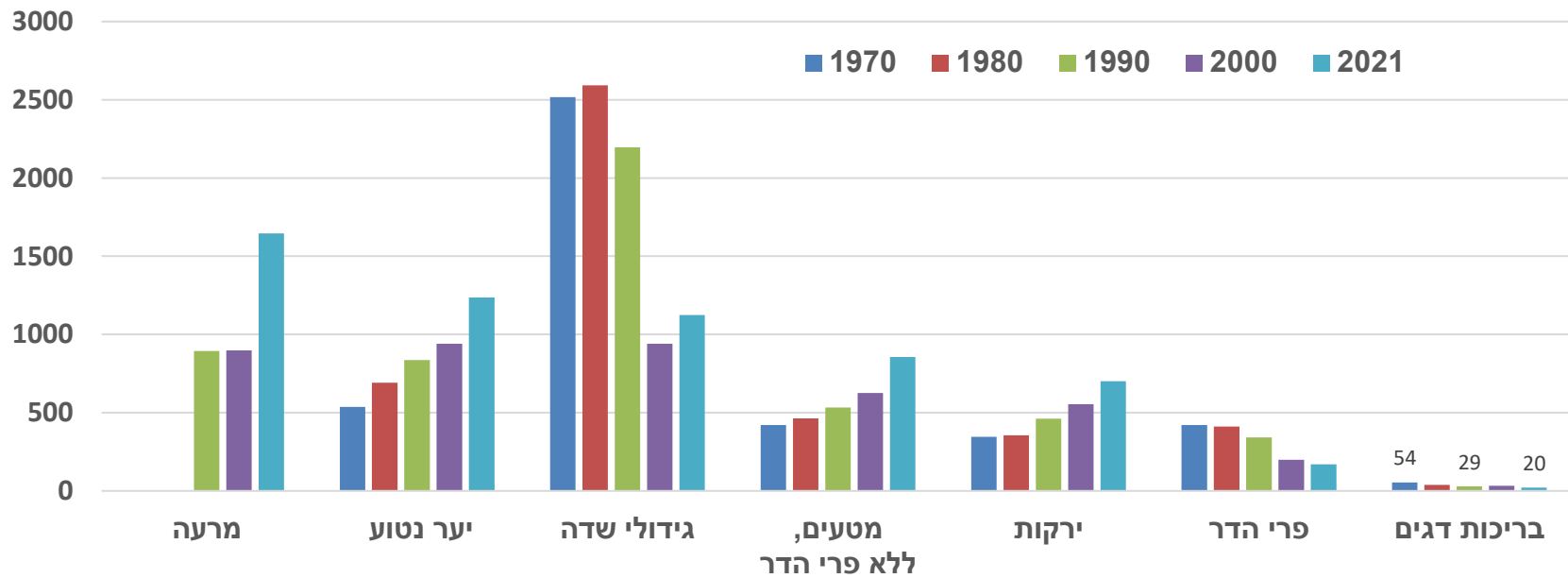

גידול האוכלוסייה באלפים ובאחוזים

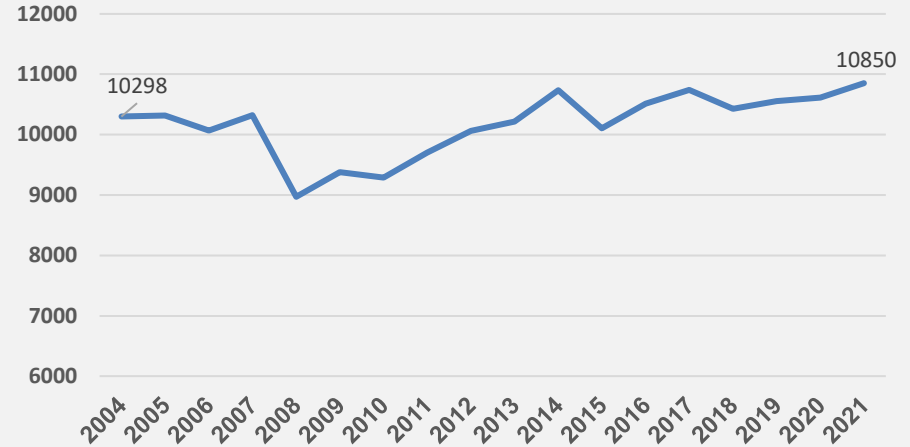
בשנת 2020 ראינו ירידה במספר העולים לישראל בגלל הקורונה ובמספר הלידות ומצד השני הייתה עליה בפטירות, מכאן הירידה בגידול. בשנת 2021 החלה שוב עלייה קלה

סך הכל דונמים מעובדים (אלפי דונם) לפי ענף

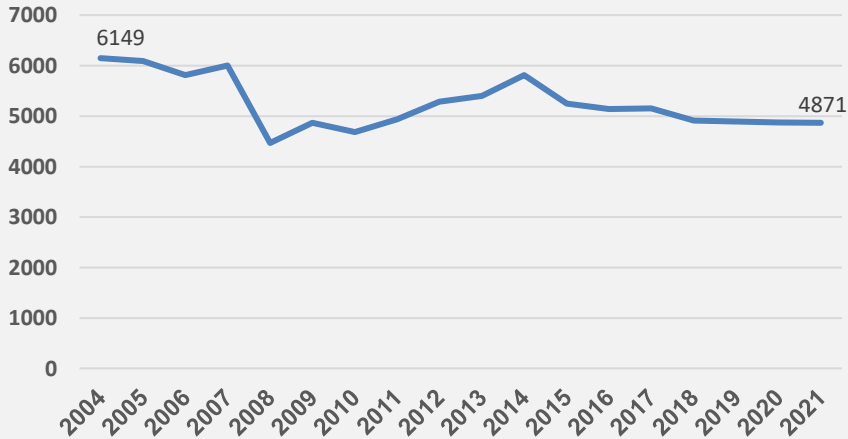

כמות תפוקה חקלאית באלפי טונות

סה"כ כמות (צמחי ובעלי חיים)

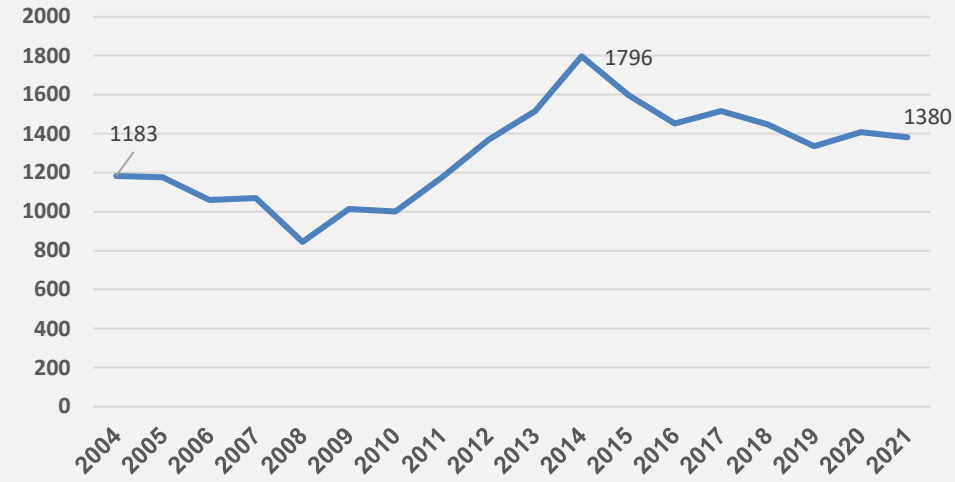

גידולים סה"כ

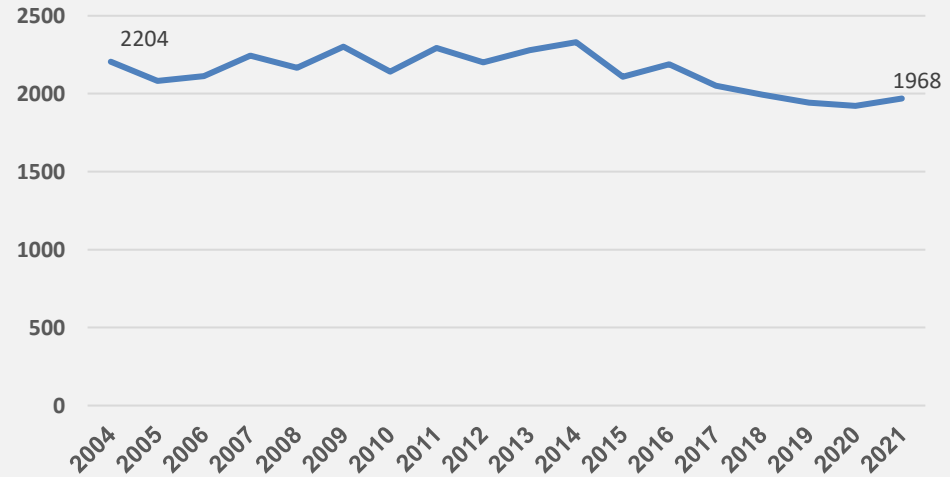

כמות תפוקה חקלאית באלפי טונות

גד"ש

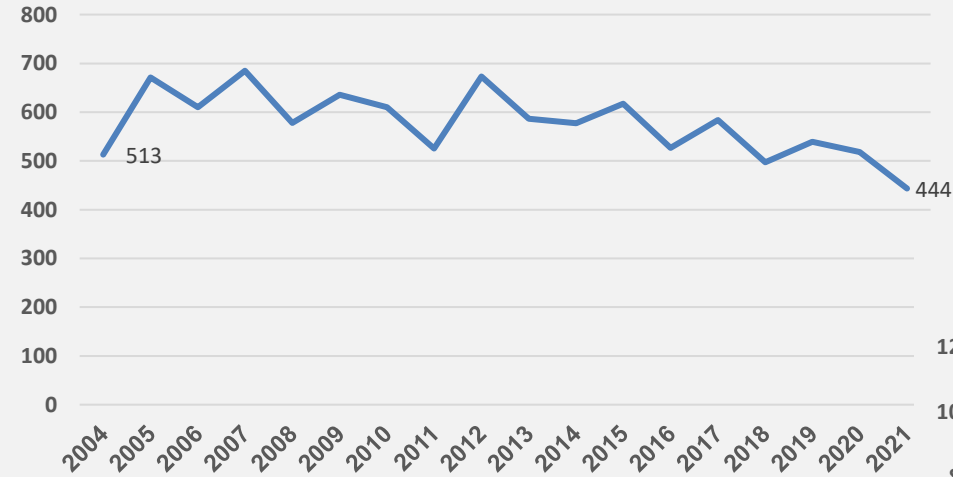

ירקות

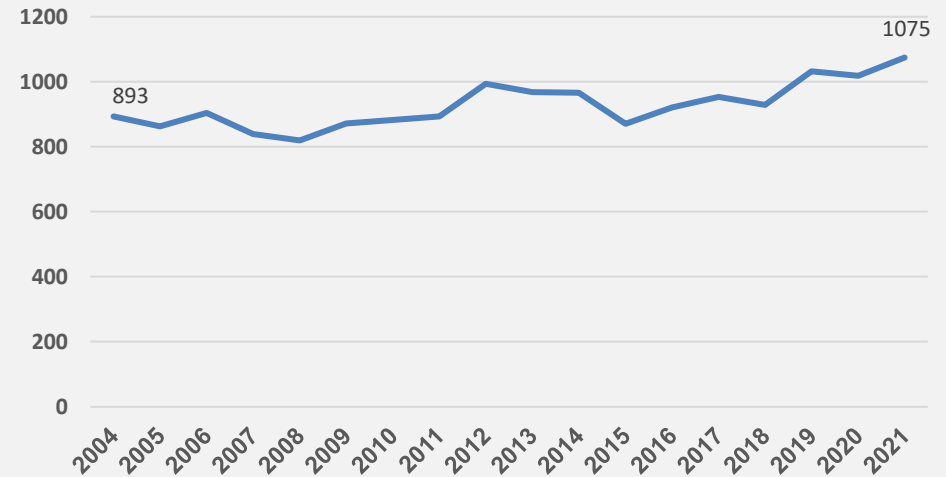

כמות תפוקה חקלאית באלפי טונות

פרי הדר

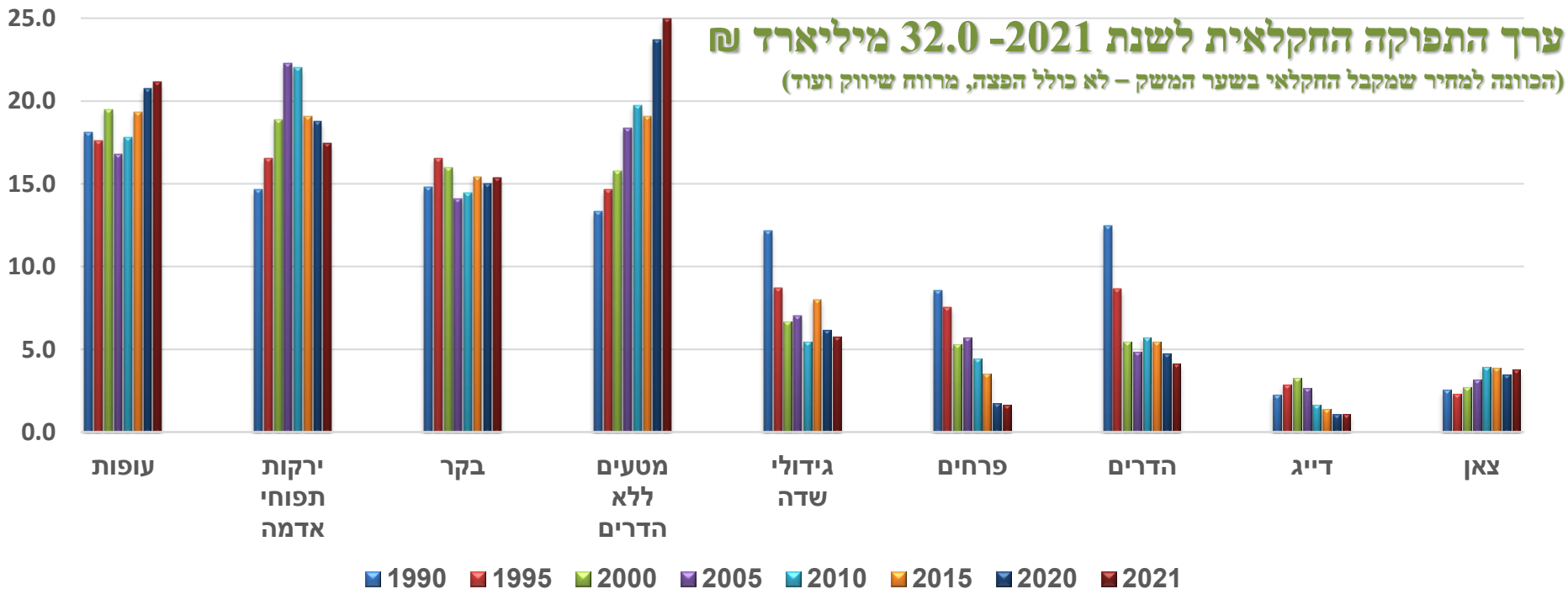

פירות

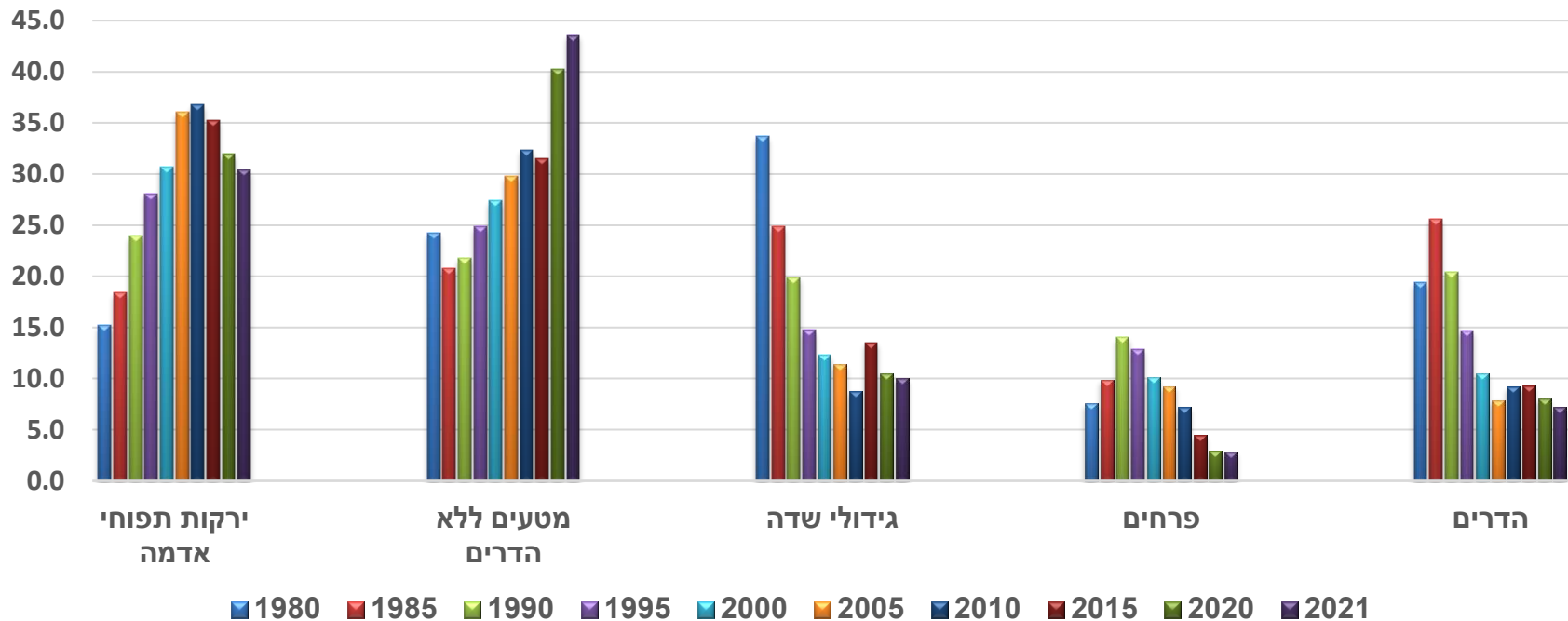

התפלגות ערך התפוקה בין הענפים - מגמה רב שנתית בחלוקה לפי ענפים (ב-%)

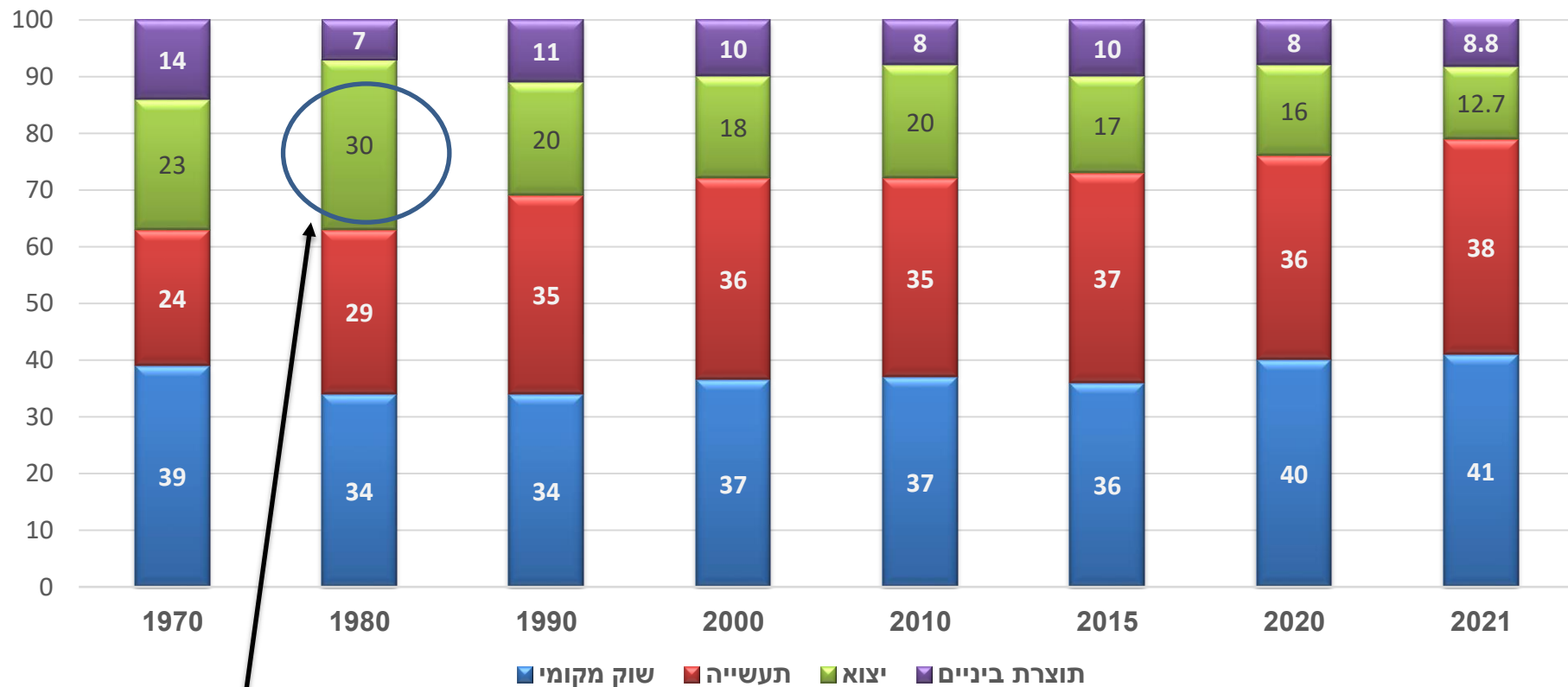
30.0

התפלגות ערך התפוקה בגידולים צמחיים - מגמה רב שנתית בחלוקה לפי ענפים (ב-%)

ערך התפוקה – יעדי השיווק מבט על 50 שנה (באחוזים)

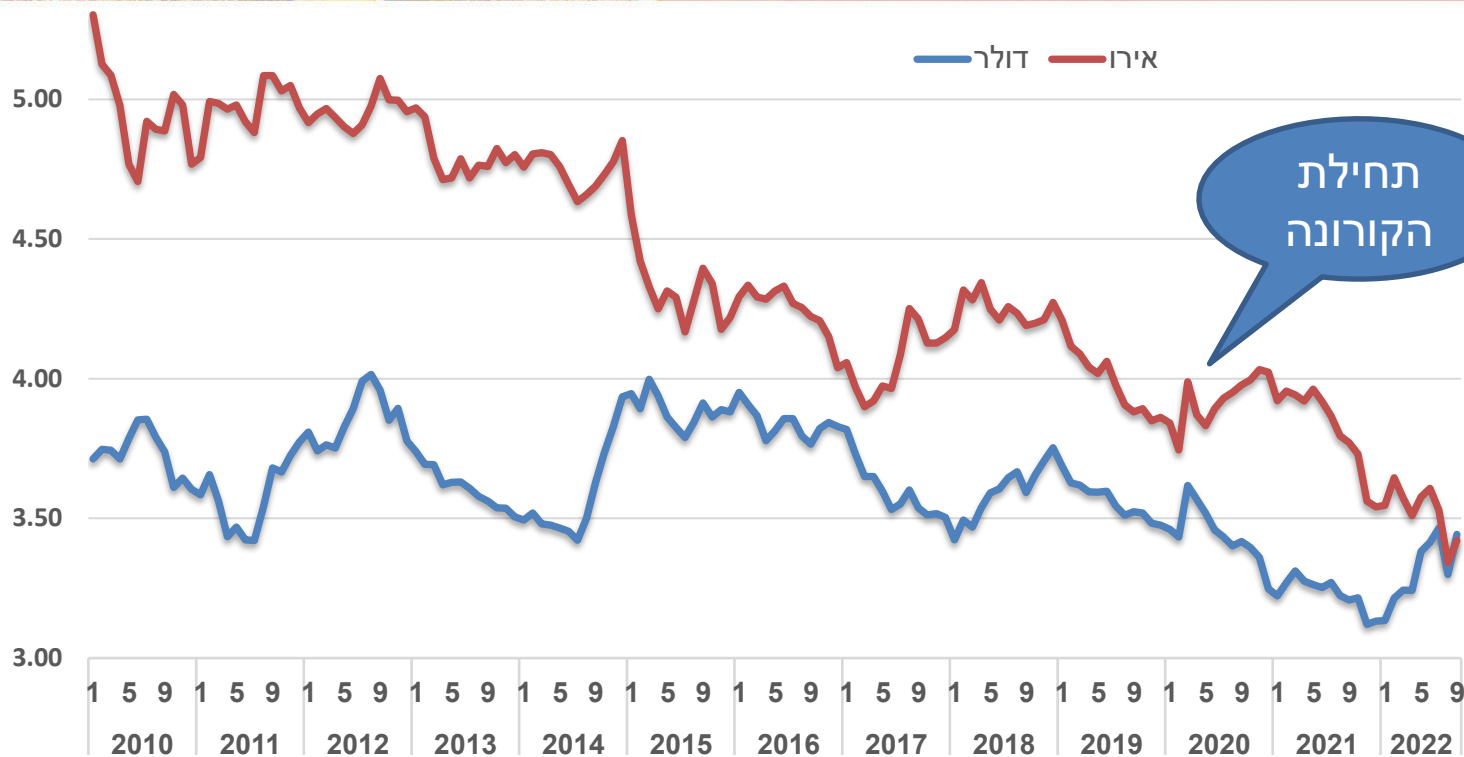
שנת שיא בייצוא פרחים וירקות

ייצוא ויבוא תוצרת חקלאית

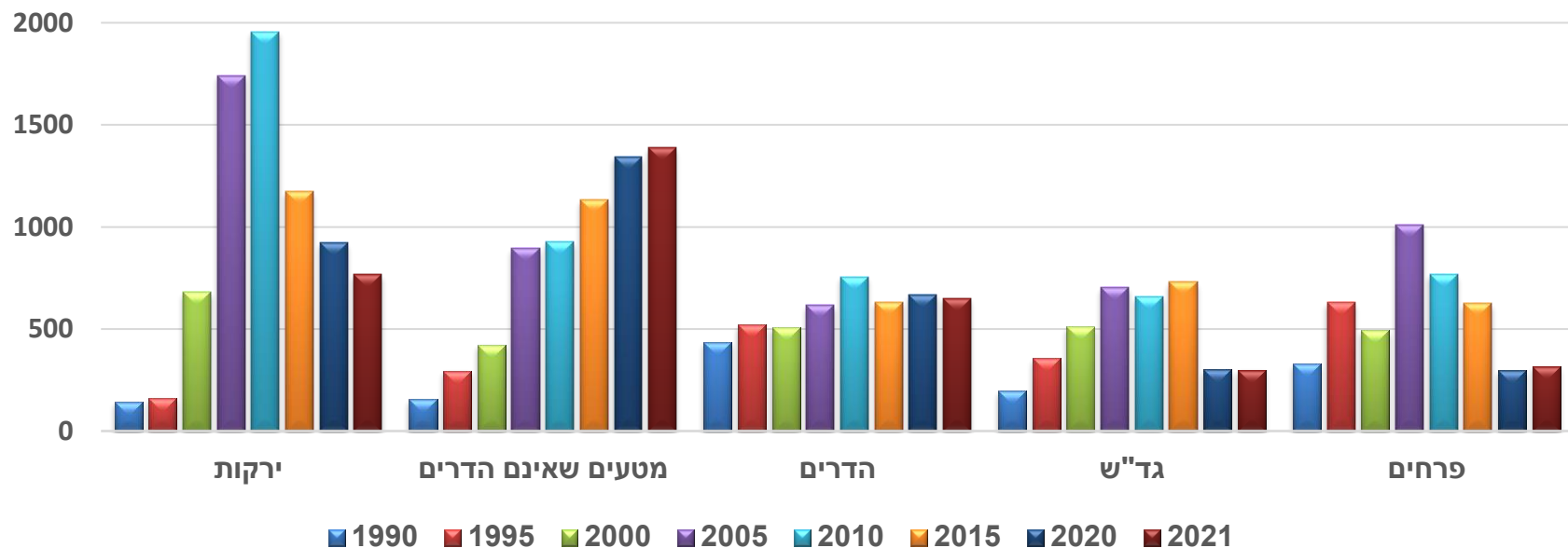
שערי מטבע

5:50

התפלגות ערך התפוקה (ייצוא הטרי) מחיר ריאלי מיליוני ₪

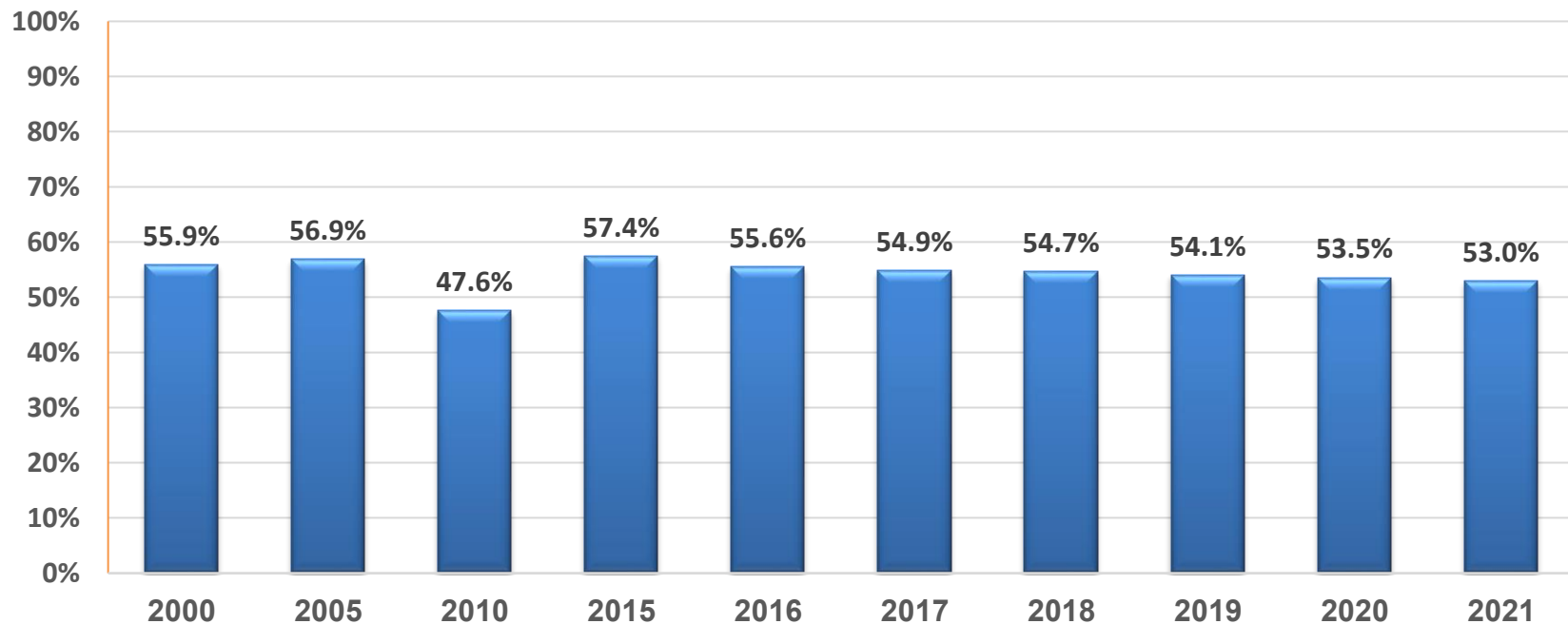
2500

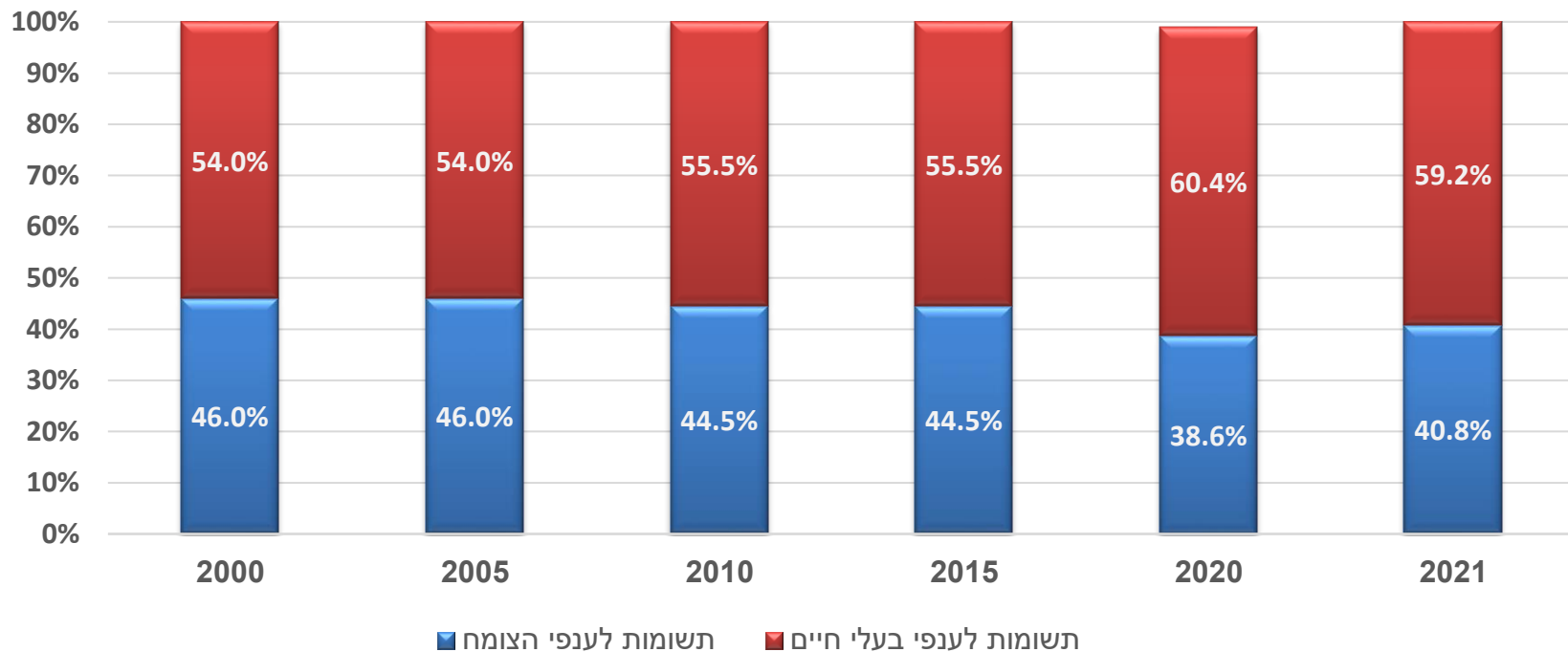

התשומה הקנויה

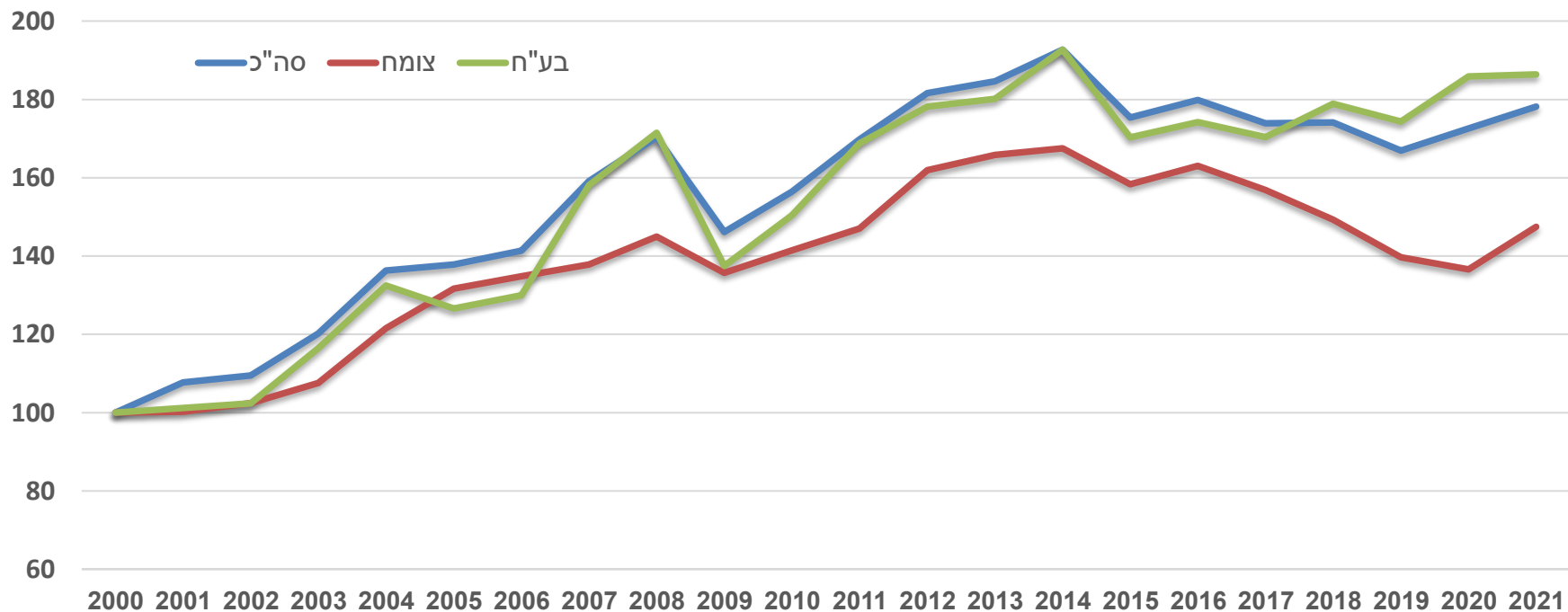
אחוז התשומה הקנויה מהתפוקה

אחוז התשומה החקלאית לקנייה לפי ענפי הצומח וענפי החי

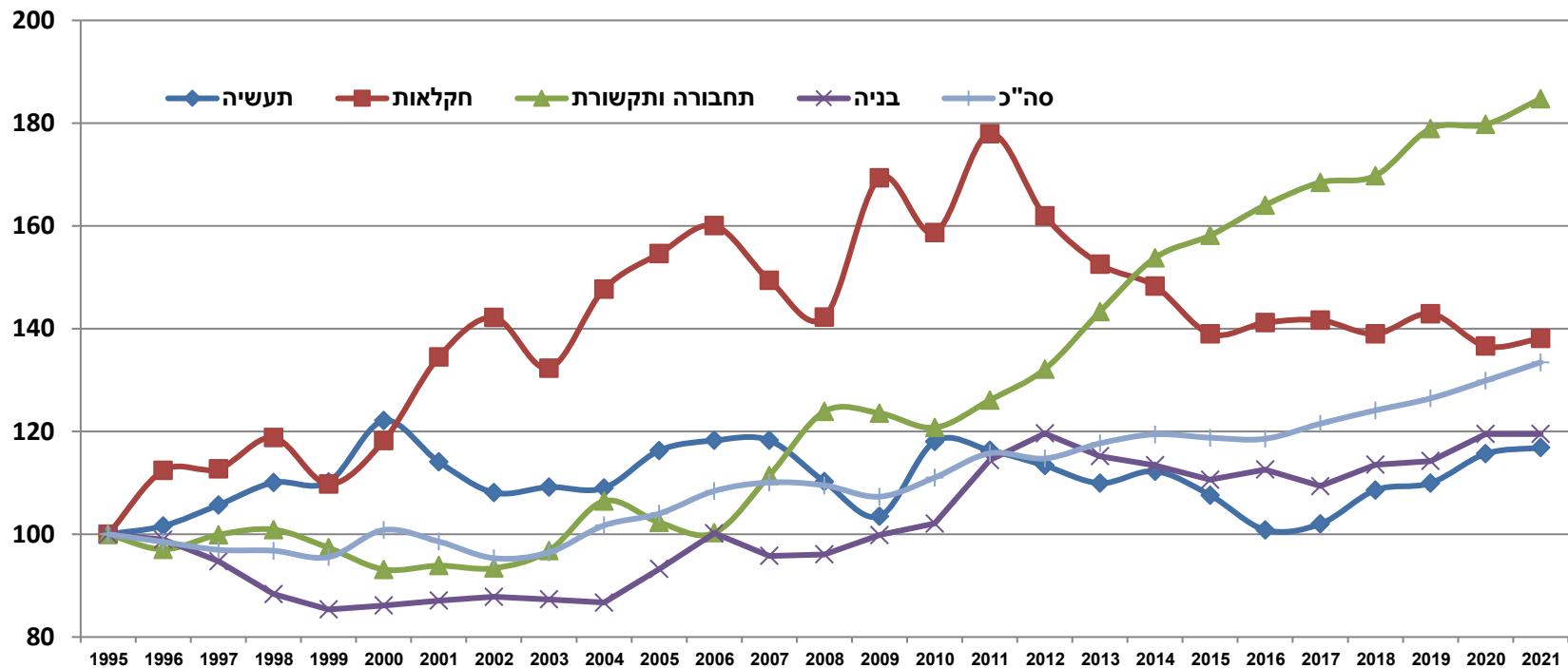
התשומה החקלאית הקנויה לפי ענפי הצומח וענפי החי

פיריון כולל – בנק ישראל

נתוני פריון בענפי המשק ובחקלאות – בנק ישראל

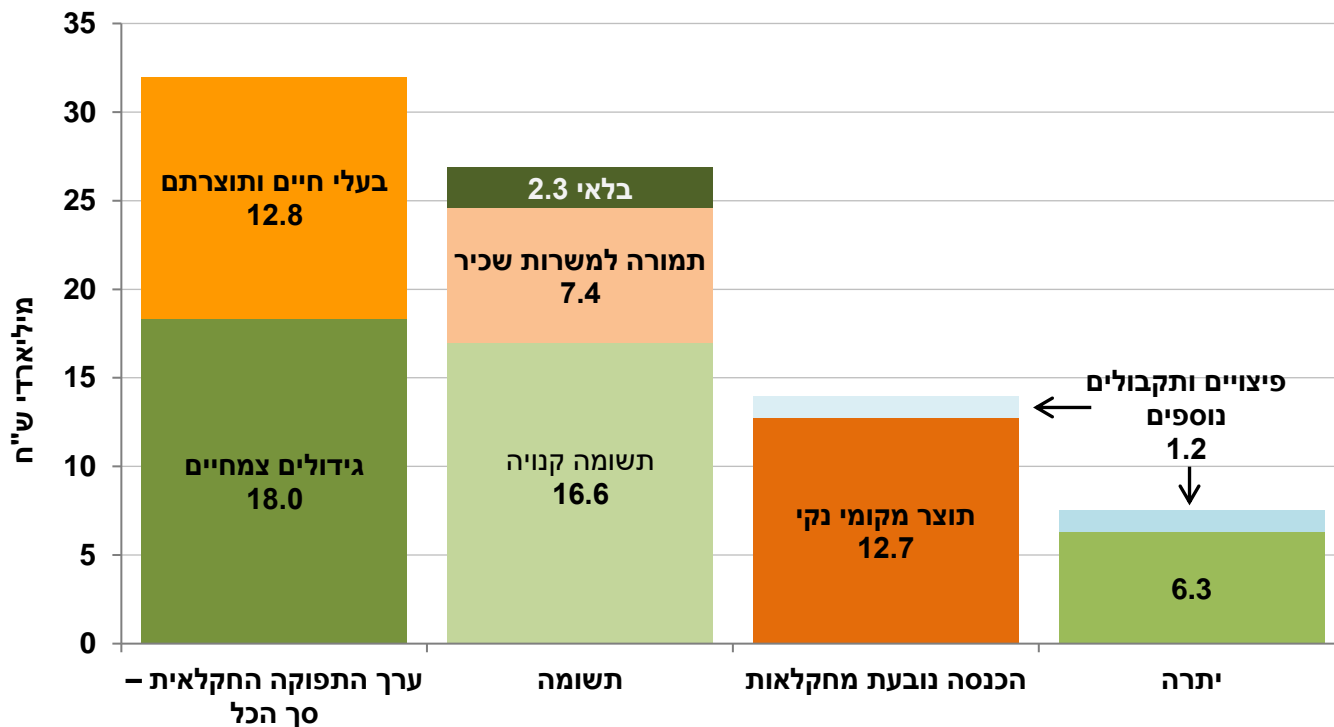
נתוני פריון בענפי המשק ובחקלאות – בנק ישראל

- חישוב הפריון על ידי בנק ישראל מתייחס לעבודה והון בלבד, ומהווה אינדיקציה השוואתית טובה לכלל מגזרי המשק.
- בולט ביותר היות קו החקלאות מעל כל מגזרי המשק האחרים אולם צניחה של קו הפריון השנתי בשנים 2012-2015 מקרב אותו למגזרים אחרים – בקצב מדאיג.

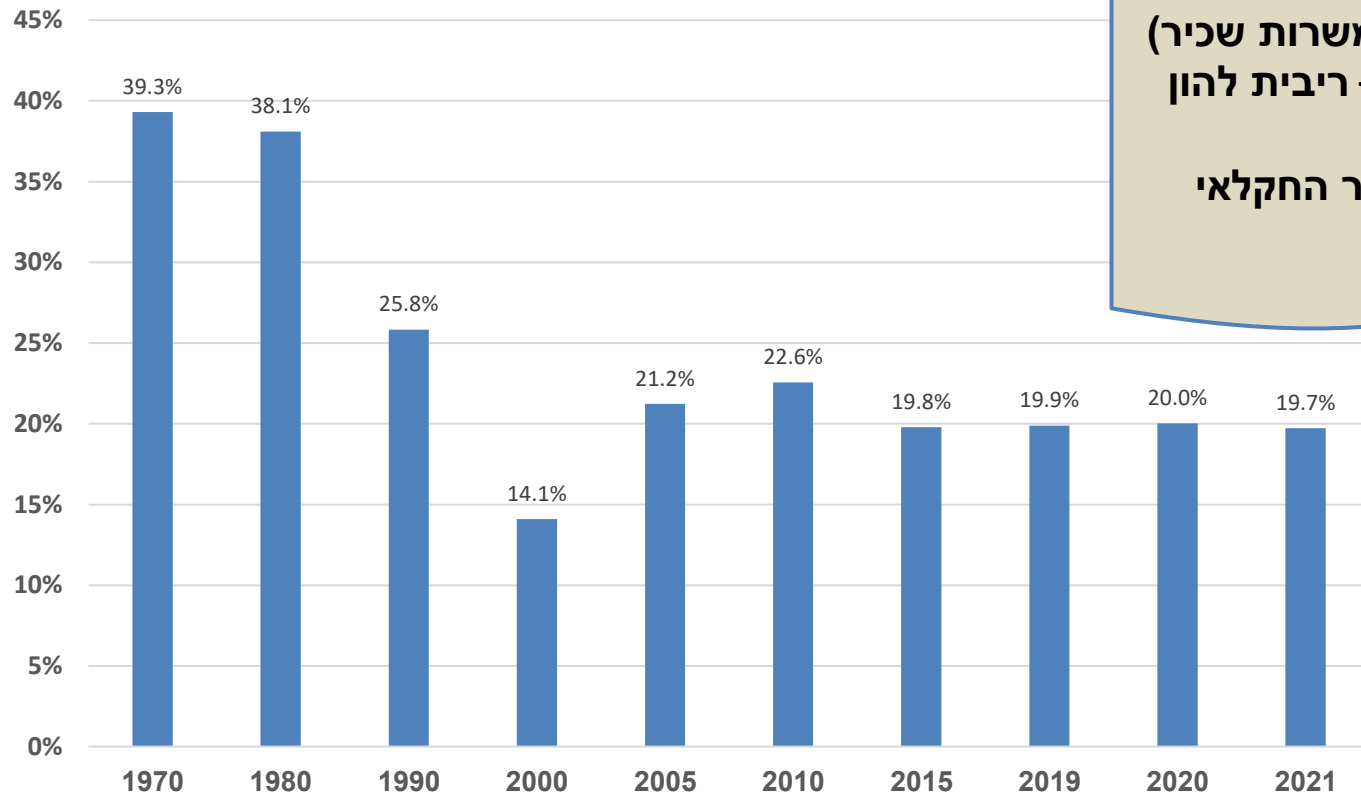
חשבון ענף החקלאות

חשבון ענף החקלאות 2021

ערך התמורה – אחוז מערך התפוקה

מדידת הלמ"ס מסתיימת ברמה של התמורה (לאחר תשלומים למשרות שכיר) עדיין יש לנכות תשלומי הון – ריבית להון החוזר ולהשקעות ויתרה המיועדת למשיכת שכר החקלאי עצמו + הפרשה להון עצמי

**ומה יהיה
בעתיד???**

הרפורמה בחקלאות – מה ואיך?

13 ביוני 2021 – שר החקלאות עודד פורר נכנס לתפקיד

21 ביולי 2021 – שר האוצר ושר החקלאות מציגים את עיקרי תכנית הרפורמה בחקלאות

1 באוגוסט 2021 – אישור תקציב המדינה בישיבת הממשלה – הרפורמה לחקלאות נמצאת בתוך חוק ההסדרים, כולל שינוי תקנות הגנת הצומח.

19 באוגוסט 2021 – הרפורמה מאושרת בוועדת שרים לחקיקה.

21 בספטמבר 2021 – הוצאת ענף ההטלה והרפורמה בענפי הצומח מחוק ההסדרים

הרפורמה בחקלאות – מה ואיך?

23 בדצמבר 2021 – פרסום טיוטת הצו להפחתת המכס על פירות וירקות

ינואר 2022 – מו"מ מול האוצר/ חקלאות בתיווכה של נעמה שולץ

17 בפברואר 2022 – פרסום להערות הציבור תקנות הגנת הצומח

16 במרץ 2022 – חתימה על הצווים לפתיחת המכסים על פירות

וירקות

השוואה של שיווי משקל באמצעות המודל

VALUE

- אחראים על המודל: עידו קן, יהודה סלייטר, עמי רזניק, מיקי רפופורט-רום, הדר פוקס וישראל פינקלשטיין מהמחלקה לכלכלת סביבה וניהול (כלכלה חקלאית) הפקולטה לחקלאות, סביבה ומזון, האוניברסיטה העברית בירושלים
- מימון: DFG, קרן המדען הראשי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר, המרכז למחקר בכלכלה חקלאית של האוניברסיטה העברית

VALUE

Vegetative
Agriculture
Land
Use
Economics

- מודל כלכלי סטאטי של החקלאות הצמחית בישראל**
- הקצאה אזורית של מים, קרקע ועובדים ל- 55 גידולים בכפוף למגבלות אזוריות.
 - פונקציות ביקוש למוצרים חקלאיים לצריכה מקומית, תעשייתית וליצוא, בכפוף למדיניות מכסים.
 - עלויות ייצור מפורטות.
 - פונקציות ייצור כתלות במליחות מי ההשקיה.

הצעת החקלאים האחרונה	הצעת נעמה שולץ + הגנת הצומח	הצעת נעמה שולץ	החלטת הממשלה	טרום הרפורמה רווח, מיליוני ₪ (נתוני 2021)	אזור
-5%	-10%	-11%	-11%	277	גליל מערבי
-1%	+3%	+3%	-9%	277	ערבה
+1%	-9%	-28%	-30%	449	אשקלון
-41%	-56%	-58%	-65%	237	גולן
+7%	-4%	-4%	-24%	294	עמק חפר
-17%	-15%	-15%	-19%	59	חיפה
-17%	-16%	-17%	-19%	597	עמק יזרעאל
-4%	-13%	-15%	-10%	78	פרוזדור ירושלים
-4%	+1%	1%	-10%	134	עמק הירדן
-2%	-2%	-2%	-11%	166	יהודה ושומרון
+1%	-10%	-11%	-10%	231	כינרת
-6%	-26%	-29%	-39%	912	נגב
-10%	-24%	-29%	-27%	194	שפלה
-13%	-29%	-23%	-53%	355	שרון
-21%	-35%	-47%	-53%	361	גליל עליון
-9%	-18%	-22%	-30%	4,726	סך הכל

השפעה על האזורים הגאוגרפיים שינוי ברווח לעומת טרום הרפורמה

פגיעה בעיקר בנגב, בגליל העליון ובגולן

שינוי בדונמים לפי אזורים בענפים עיקריים באמצעות מודל VALUE

שהכניסו למודל את הנתונים של הסכם החקלאות של ה- 4 ביולי

סה"כ	דרום	מרכז	צפון	
122,263	8,102	9,582	104,579	גידולי שדה
-90,940	6,208	2,666	-99,364	ירקות
-31,773	-14,130	-12,247	-5,216	מטעים
0	0	0	0	סה"כ

שינוי בדונמים לפי גידולים באמצעות מודל VALUE

סה"כ	
83%	תחמיץ
60%	עגבניות לתעשייה
36%	חמניות
32%	ענבי יין
16%	רימונים
15%	כותנה
15%	אפרסמון
13%	בוטנים לייצוא

סה"כ	
-100%	חומוס
-100%	בוטנים (שוק מקומי)
-100%	זיתים (לשמן ורגיל)
-74%	תפוחים
-71%	בטטות
-58%	ענבי מאכל
-39%	שום
-31%	מלפפון

השפעות ההסכם על עמק יזרעאל (כולל בקעת חרוד ועמק המעיינות) דונמים

<u>שינוי ביחס</u> <u>להצעת</u> <u>החקלאים</u>	<u>שינוי ביחס</u> <u>להצעת</u> <u>האוצר</u>	<u>פשרה אחרונה 4/7</u>	<u>הצעת האוצר</u>	<u>2021</u>	
0%	0%	443,849	443,849	443,849	סה"כ דונמים
-45%	-100%	38	-	69	תפוחים, אגסים ואפרסקים
52%	-100%	22,140	-	14,564	שקדים
-100%	-100%	-	-	16,110	זיתים לשמן
2%	7%	290,367	303,224	284,453	גידולי שדה
-16%	-53%	110,824	62,768	123,740	חיטה
-63%	201%	15,051	123,740	41,078	תחמיץ
-53%	-100%	3,906	-	8,288	חומס
-30%	17%	10,109	16,862	14,393	שעורה
-100%	131%	-	7,342	3,178	חמניות
-100%	29%	-	11,629	9,027	כותנה
1%	9%	54,043	58,638	53,593	גידולי שדה אחרים

תודה על ההקשבה!!

אילנה דרור 0506235378

elana@iff.co.il